ឯកសារស្រាវជ្រាវ

គណៈកម្មការទី៨ ព្រឹទ្ធសភា ទទួលបន្ទុកសុខាភិបាល សង្គមកិច្ច អតីតយុទ្ធជន យុវនីតិសម្បទា ការងារ បណ្តុះបណ្តាលវិជ្ជាជីវៈ និងកិច្ចការនារី

បរិយាប័ន្នហិរញ្ញវត្ថុរបស់ស្ត្រីក្នុងការអភិវឌ្ឍប្រកបដោយចីរភាព៖ ពិនិត្យមើលឧបសគ្គដែលស្ត្រីជួបប្រទះនៅកម្ពុជា

ស្រាវជ្រាវដោយ៖ លោកស្រី រស់ បណ្ដែត

ដោយមានការចូលរួមពី៖ លោកស្រី តុប ដារី

លោក សែម វ៉ែន

ខែមីនា ឆ្នាំ២០១៧

វិទ្យាស្ថានសភាកម្ពុជា

កំណត់សម្គាល់

វិទ្យាស្ថានសភាកម្ពុជា (វ.ស.ក)គឺជាស្ថាប័នឯករាជ្យមួយដែល ផ្តល់ការគាំទ្រដល់សភាកម្ពុជា តាមរយៈការផ្តល់នូវឯកសារស្រាវជ្រាវទៅតាមសំណើរបស់សមាជិក-សមាជិកា និងគណៈកម្មការជំនាញរបស់រដ្ឋសភា-ព្រឹទ្ធសភា ដែលមានការវិភាគទៅលើបញ្ហាដែលកំពុងតែកើតមាននៅពេលបច្ចុប្បន្ន និងដែលអាចនឹងកើតឡើងនាពេលអនាគត លើប្រធានបទការរៀបចំច្បាប់ និងគោលនយោបាយសាធារណៈ។ ឯកសារទាំងនេះផ្តល់នូវព័ត៌មានផ្សេងៗដែលពាក់ព័ន្ធនឹងការងារសភា និងការងារមណ្ឌល ឬភូមិភាគរបស់សមាជិក-សមាជិការសភា ក៏ប៉ុន្តែ រាល់អត្ថន័យដែលមាននៅក្នុងឯក-សារទាំងនេះមិនមែនតំណាង ឬឆ្លុះបញ្ចាំងអំពី ទស្សនៈផ្ទាល់របស់វិទ្យាស្ថានសភាកម្ពុជា សភា ឬសមាជិក-សមាជិកាណាម្នាក់នោះឡើយ។

ខ្លឹមសារនៃឯកសារទាំងនេះមានកំណត់នូវកាលបរិច្ឆេទរៀបចំច្បាស់លាស់ និងអាចប្រើប្រាស់សម្រាប់តែជាឯក.សារយោងប៉ុណ្ណោះ។ ឯកសារទាំងនេះមិនមានគោលបំណងផ្តល់ប្រឹក្សាផ្នែកច្បាប់ ឬទៅលើគោលនយោបាយណាមួយឡើយ ហើយក៏មិនបានធ្វើការសិក្សាអោយបានគ្រប់ប្រធានបទ ឬរាល់ខ្លឹមសារលម្អិតដែលពាក់ព័ន្ធនឹងបញ្ហាដែលបានលើកឡើងនោះដែរ។

ខ្លឹមសារនៃឯកសារស្រាវជ្រាវនេះស្ថិតក្រោមច្បាប់ជាធរមានរបស់កម្ពុជា និងកិច្ចព្រមព្រៀងអន្តរជាតិស្តីពីសិទ្ធិអ្នកនិពន្ធ។ រាល់ការរៀបចំឡើងវិញដោយដកស្រង់នូវផ្នែកណាមួយ ឬខ្លឹមសារទាំងស្រុងនៃឯកសារស្រាវជ្រាវនេះ ត្រូវមានការអនុញ្ញាតពីវិទ្យាស្ថាន។

រក្សាសិទ្ធិ ឆ្នាំ២០១៧ វិទ្យាស្ថានសភាកម្ពុជា (វ.ស.ក) ។

មាតិកា

១. សេចក្តីផ្តើម 1
២. ស្ថានភាពបច្ចុប្បន្ននៃបរិយាប័ន្នហិរញ្ញវត្ថុរបស់ស្ត្រី 2
២.១. ស្ថានភាពទូទៅរបស់ស្ត្រីក្នុងសកម្មភាពសេដ្ឋកិច្ច 2
២.២. ស្ថាប័នធនាគារ និងហិរញ្ញវត្ថុនៅកម្ពុជា 2
២.៣. ក្រុមហ៊ុនផ្ទេរប្រាក់ 3
២.៤. ការទទួលបានគណនី ការសន្សំ និងកម្ចី 4
២.៥. លទ្ធភាពរបស់សហគ្រាសខ្នាតតូច និងមធ្យម ដែលជាកម្មសិទ្ធិរបស់ស្ត្រី ក្នុងការទទួលបានសេវាឥណទាន 6
៣. ឧបសគ្គរារាំងបរិយាប័ន្នហិរញ្ញវត្ថុរបស់ស្ត្រី 7
៣.១. លទ្ធភាពប្រើប្រាស់ និងលទ្ធភាពទទួលបានសេវាកម្មហិរញ្ញវត្ថុ 8
៣.២. ការសម្រេចចិត្តផ្នែកហិរញ្ញវត្ថុនៅក្នុងគ្រួសារ 8
៣.៣. ការទូទាត់សង 9
៤. គោលនយោបាយ និងយុទ្ធសាស្ត្ររបស់រដ្ឋាភិបាលក្នុងការលើកកម្ពស់បរិយាប័ន្នហិរញ្ញវត្ថុរបស់ស្ត្រី 10
៥. សន្និដ្ឋាន 11
៦ឯកសារយោង 13

១. សេចក្ដីផ្ដើម

បរិយាប័ន្នហិរញ្ញវត្ថុ សំដៅលើដំណើរការក្នុងការសម្រេចបានជាសកលសម្រាប់មនុស្សគ្រប់រូបនូវការទទួលបាន សេវាហិរញ្ញវត្ថុជាច្រើនប្រភេទក្នុងតម្លៃសមរម្យ។ សេវាហិរញ្ញវត្ថុមិនមែនមានត្រឹមតែសេវាធនាគារដូចជាៈ គណនី ឥណទាន ឬការសន្សំនោះទេ ប៉ុន្តែក៏មានដូចជាសេវាធានារ៉ាប់រង ប្រាក់បញ្ញើរ និងការផ្ដល់ប្រឹក្សាហិរញ្ញវត្ថុផងដែរ។[1] ដូចគ្នាដែរបរិយាប័ន្នហិរញ្ញវត្ថុរបស់ស្ត្រី គឺសំដៅលើភាពដែលស្ត្រីអាចទទួលបានផលិតផល និងសេវាហិរញ្ញវត្ថុប្រកបដោយប្រសិទ្ធិភាពដើម្បីគាំទ្រដល់មុខជំនួញ និងតម្រូវការគ្រួសាររបស់ខ្លួន។[2]

នៅលើពិភពលោកនេះ ត្រូវបានគេប៉ាន់ប្រមាណថា "មានស្ត្រីម្នាក់ក្នុងចំនោមស្ត្រីបីនាក់ ឬមានស្ត្រីចំនួន ១.១កោដិនាក់" ដែលមិនអាចទទួលបានសេវាហិរញ្ញវត្ថុផ្លូវការបាន។[3] បរិយាប័ន្នហិរញ្ញវត្ថុរបស់ស្ត្រី គឺមានសារៈសំខាន់ក្នុងការលើកកម្ពស់សមភាព និងសុខុមាលភាពរបស់មនុស្ស។ ការស្រាវជ្រាវបានរកឃើញថា នៅពេលស្ត្រីទទួលបានសេវាហិរញ្ញវត្ថុផ្លូវការ បញ្ហាចំនួនប្រាំ[4] ដែលបានកំណត់នៅក្នុងការអភិវឌ្ឍប្រកបដោយចេរភាពអាចត្រូវបានដោះស្រាយ។[5] នៅពេលស្ត្រីទទួលបានសេវាហិរញ្ញវត្ថុផ្លូវការ ស្ត្រីនឹងមិនទទួលរងគ្រោះពីការខ្ចីបុលពីអ្នកចងការប្រាក់ឯកជន ឬប្រឈមនឹងការលួច ឬការបាត់បង់ប្រាក់សន្សំឡើយ។ ផ្ទុយទៅវិញ ស្ត្រីនឹងទទួលបានឱកាសក្នុងការចូលរួមសកម្មភាពសេដ្ឋកិច្ច ការគ្រប់គ្រង និងការសម្រេចចិត្តក្នុងការប្រើប្រាស់ហិរញ្ញវត្ថុដើម្បីផលប្រយោជន៍គ្រួសារ។[6]

រដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា បានទទួលស្គាល់អំពីសារៈសំខាន់នៃបរិយាប័ន្នហិរញ្ញវត្ថុរបស់ស្ត្រី។ កម្ពុជាបានអំពាវនាវដល់គ្រឹះស្ថានហិរញ្ញវត្ថុទាំងអស់ ឲ្យកំណត់ទិសដៅឲ្យបានប្រសើរឡើង ក្នុងការជួយគាំទ្រផ្នែកហិរញ្ញវត្ថុដល់ស្ត្រីជា មេគ្រួសារ។[7] ទោះបីជាមានកិច្ចខិតខំប្រឹងប្រែងនេះក្ដី បរិយាប័ន្នហិរញ្ញវត្ថុរបស់ស្ត្រី នៅតែជាបញ្ហាប្រឈមសម្រាប់ប្រទេសកម្ពុជា បើប្រៀបធៀបជាមួយនឹងប្រទេសផ្សេងទៀតនៅអាស៊ីអាគ្នេយ៍។[8] ឯកសារទស្សនាទាននេះ នឹងធ្វើការពន្យល់អំពីឧបសគ្គសំខាន់ៗ ដែលរារាំងការសម្រេចបាននូវបរិយាប័ន្នហិរញ្ញវត្ថុរបស់ស្ត្រីនៅកម្ពុជា។ ជាដំបូងឯក សារនេះ នឹងធ្វើការរៀបរាប់អំពីស្ថានភាពបច្ចុប្បន្ននៃបរិយាប័ន្នហិរញ្ញវត្ថុរបស់ស្ត្រី បន្ទាប់មកនឹងបង្ហាញអំពីឧបសគ្គមួយចំនួនដែលរារាំងស្ត្រីក្នុងការទទួលបានឥណទាន និងការសងបំណុល ហើយជាចុងក្រោយឯកសារនេះ នឹងសិក្សាពីគោលនយោបាយរបស់រាជរដ្ឋាភិបាលដែលដោះស្រាយបញ្ហាបរិយាប័ន្នហិរញ្ញវត្ថុរបស់ស្ត្រី។

២. ស្ថានភាពបច្ចុប្បន្ននៃបរិយាប័ន្នហិរញ្ញវត្ថុរបស់ស្ត្រី

២.១. ស្ថានភាពទូទៅរបស់ស្ត្រីក្នុងសកម្មភាពសេដ្ឋកិច្ច

កម្ពុជាមានប្រជាជនសរុបចំនួន ១៥លាន និង៤៧សែននាក់ នៅឆ្នាំ២០១៥ ហើយស្ត្រីមានចំនួន ៥១ភាគរយ នៃប្រជាជនសរុប។[9] ស្ត្រីដែលជាមេគ្រួសារមានតែ ១៥ភាគរយប៉ុណ្ណោះ ខណៈដែលបុរសជាមេគ្រួសារមានចំនួនរហូតដល់ ៨៥ភាគរយ នៅឆ្នាំ២០១៥។[10]

កម្លាំងពលកម្មដែលចូលរួមដោយស្ត្រីស្មើនឹង៤៩ភាគរយ នៃកម្លាំងពលកម្មសរុប ក្នុងឆ្នាំ២០១២។ ទោះបីជាអត្រាចូលរួមក្នុងកម្លាំងពលកម្មរបស់ស្ត្រីមានចំនួន ៨០ភាគរយ ទាបជាងបុរសបន្តិច បើប្រៀបនឹងអត្រាចូលរួមរបស់បុរស៨៩ភាគរយ សម្រាប់ក្រុមអាយុ១៥-៦៤ឆ្នាំ ប៉ុន្តែអត្រាចូលរួមកម្លាំងពលកម្មរបស់ស្ត្រីនៃក្រុមអាយុ ១៥-១៩ឆ្នាំ មានចំនួន ៦៦ភាគរយ ច្រើនជាងអត្រារបស់បុរស ៦៤ភាគរយ។[11]

ទោះបីជា ការចូលរួមរបស់ស្ត្រីក្នុងកម្លាំងពលកម្ម មានកម្រិតខ្ពស់ក៏ដោយ ស្ត្រីនៅតែធ្វើការងារដែលត្រូវការជំនាញទាប បើប្រៀបធៀបនឹងបុរស។ ស្ត្រី តិចជាង ៤ភាគរយ ប៉ុណ្ណោះ បានធ្វើការងារដែលត្រូវការកម្រិតជំនាញខ្ពស់ដូចជា៖ អ្នកគ្រប់គ្រង អ្នកជំនាញវិជ្ជាជីវៈ និងអ្នកបច្ចេកទេស អ្នកជំនាញវិជ្ជាជីវៈមធ្យម។[12] ស្ត្រីជាទូទៅធ្វើការក្នុង វិស័យធំៗបី៖ ១-កសិកម្ម ព្រៃឈើ និងជលផល ២-ជំនួញលក់ដុំ និងលក់រាយ និងសេវាកម្ម ៣-ផលិតកម្ម ដែលការងារនៅក្នុងវិស័យទាំងនេះមានដល់ទៅ ៨៩ភាគរយ នៃការងារសរុបរបស់ស្ត្រី។[13]

២.២. ស្ថាប័នធនាគារ និងហិរញ្ញវត្ថុនៅកម្ពុជា

ស្ថាប័នធនាគារ និងហិរញ្ញវត្ថុនៅកម្ពុជារីកចម្រើនយ៉ាងឆាប់រហ័សទាក់ទងវិសាលភាព និងទ្រង់ទ្រាយនៃប្រតិបត្តិការ (មើលតារាងទី១)។ នៅត្រឹមឆ្នាំ២០១៦ កម្ពុជាមានធនាគារពាណិជ្ជចំនួន ៣៧ ធនាគារឯកទេស ១៥ ការិយាល័យតំណាង ធនាគារបរទេស ៧ គ្រឹះស្ថានមីក្រូហិរញ្ញវត្ថុទទួលប្រាក់បញ្ញើពីសាធារណៈជន ៧ គ្រឹះស្ថានមីក្រូហិរញ្ញវត្ថុ ៦៣ ប្រតិបត្តិករឥណទានជនបទ១៧០ ក្រុមហ៊ុនបញ្ចាំ១២ ក្រុមហ៊ុនក្រេឌីតប្យូរ៉ូកម្ពុជា (credit bureau company) ១ និងអាជីវករប្តូរប្រាក់ ២.២៦១។[14] ធនាគារ និងគ្រឹះស្ថានមីក្រូហិរញ្ញវត្ថុ (MFIs) ទាំងនោះ កំពុងបន្តពង្រីកប្រតិបត្តិការរបស់ពួកគេ ដោយបើកសាខាជាច្រើន ដំឡើងម៉ាស៊ីនដកប្រាក់ស្វ័យប្រវត្តិ(ATM) និង ផ្តល់សេវាទូទាត់តាមអេឡិចត្រូនិកដល់អតិថិជនរបស់ខ្លួនទូទាំងប្រទេស។[15] ក្រៅពីស្ថាប័នធនាគារ និងហិរញ្ញវត្ថុទាំងនេះ ស្ថាប័នធានារ៉ាប់រងក៏កំពុងរីកចម្រើនផងដែរ។

តារាងទី១: អេធីអិម(ATM) គ្រឹះស្ថានមីក្រូហិរញ្ញវត្ថុ និងធនាគារពាណិជ្ជ និងស្ថាប័នធានារ៉ាប់រងឆ្នាំ២០១៣-២០១៥

	២០១៣	២០១៤	២០១៥
ធនាគារពាណិជ្ជ	៣៥	៣៦	៣៦
ធនាគារឯកទេស	៩	១១	១១
ការិយាល័យតំណាងធនាគារបរទេស	៦	៧	៨
គ្រឹះស្ថានមីក្រូហិរញ្ញវត្ថុ	៣៨	៣៩	៥៨
ប្រតិបត្តិករឥណទានជនបទ	៣៣	៣៨	១០៤
អេធីអិម (ATMs)	៨៦៥	១១៣៧	១៤១៦
អេធីអិមធៀបនឹងនីតិជន ១០០ ០០០នាក់	៨	១១	១៣
សាខាគ្រឹះស្ថានមីក្រូហិរញ្ញវត្ថុទទួលប្រាក់បញ្ញើ	១២៧៩	១៣៨៣	១៦៣២
សាខាគ្រឹះស្ថានមីក្រូហិរញ្ញវត្ថុមិនទទួលប្រាក់បញ្ញើ	៧៨៦	១៣១១	២១៨៦
សាខាគ្រឹះស្ថានមីក្រូហិរញ្ញវត្ថុទាំងអស់ធៀបនឹងយុវជន១០០ ០០០នាក់	២១	២៦	៣៦
សាខាធនាគារពាណិជ្ជ	៤៥២	៥៥៧	៦១៤
សាខាធនាគារពាណិជ្ជធៀបនឹងនីតិជន ១០០ ០០០នាក់	៥	៦	៦
ស្ថាប័នសាជីវកម្មធានារ៉ាប់រង	១០	១០	១១

ស្ថិតិIMF ២០១៥ និងNBC ២០១៣, ២០១៤,២០១៥ របាយការណ៍ប្រចាំឆ្នាំ២០១៥ ភ្នំពេញ កម្ពុជា

២.៣. ក្រុមហ៊ុនផ្ទេរប្រាក់

នៅប្រទេសកម្ពុជា ក៏មានក្រុមហ៊ុនផ្ទេរប្រាក់ឯកជនជាច្រើន ដែលគាំទ្រប្រតិបត្តិការសាច់ប្រាក់សម្រាប់ប្រជាពលរដ្ឋនៅតាមជនបទ។ បណ្តាញផ្ទេរប្រាក់ទាំងនោះមានភ្នាក់ងារផ្ទាល់ខ្លួននៅតាមភូមិ ដែលធ្វើអោយប្រជាពលរដ្ឋនៅជនបទ អាចប្រើប្រាស់បាន និងយ៉ាងឆាប់រហ័ស។ សេវារបស់ពួកគេមានភាពងាយស្រួល និងមិនតម្រូវឲ្យអតិថិជនមានគណនីនៅធនាគារឡើយ។ មិនត្រឹមតែសម្រាប់ប្រតិបត្តិការផ្ទេរប្រាក់នៅក្នុងស្រុកនោះទេ ក្រុមហ៊ុនមួយចំនួនក៏ផ្តល់សេវាផ្ទេរប្រាក់បញ្ញើជាលក្ខណៈអន្តរជាតិផងដែរ។ មានក្រុមហ៊ុនធំៗចំនួនប្រាំពីរ កំពុងប្រតិបត្តិការផ្ទេរសាច់ប្រាក់នៅក្នុងប្រទេសកម្ពុជាដូចជា វីង ស្មាតលុយ អ៊ីម៉ាន់នី ទ្រូម៉ាន់នី អាស៊ីវេលុយ ផ្ទេរប្រាក់តាមប្រព័ន្ធទូរសព្ទរបស់អេ អឹម ខេ និង លី ហួរ (មើលតារាងទី២)។[16]

តារាង២៖ ភ្នាក់ងារ និងអតិថិជនរបស់ក្រុមហ៊ុនផ្ទេរប្រាក់តាមទូរស័ព្ទចល័តនៅក្នុងប្រទេសកម្ពុជា

ឈ្មោះក្រុមហ៊ុន	កាលបរិច្ឆេទចាប់ផ្តើម	ចំនួនភ្នាក់ងារ
វីង	ខែមករា ២០០៩	៥.០០០
អ៊ីម៉ាន់នី	ខែមិនា ២០១៥	៤.៥០០
ទ្រូម៉ាន់នី	ខែមករា ២០១៦	៥.០០០
ផ្ទេរប្រាក់របស់អេ អឹម ខេ	ខែតុលា ២០១៤	២.៥០០
អាស៊ីវេលុយ	ខែកុម្ភៈ ២០១៥	១.៦៥០
លី ហួរ	ខែកុម្ភៈ ២០១៦	១.០០០

ប្រភព៖ ភ្នំពេញប៉ុស្តិ៍ចេញផ្សាយ ថ្ងៃទី៨ ខែវិច្ឆិកា ឆ្នាំ២០១៦ ការប្រកួតប្រជែងតឹងតែងជាងមុនលើការផ្ទេរប្រាក់

២.៤. ការទទួលបានគណនី ការសន្សំ និងកម្ចី

ទោះបីជាមានការកើនឡើងនូវចំនួនស្ថាប័នហិរញ្ញវត្ថុ ទិន្នន័យហ្វិនដិចសកល(Global Findex Database) បានបង្ហាញថា នៅឆ្នាំ២០១៤ ប្រជាពលរដ្ឋកម្ពុជាត្រឹមតែ ២២ភាគរយ ដែលមានអាយុច្រើនជាង១៥ឆ្នាំ មានគណនីនៅស្ថាប័នហិរញ្ញវត្ថុជាផ្លូវការ ៤ភាគរយមានគណនីសន្សំជាផ្លូវការ និង២៨ភាគរយ បានខ្ចីប្រាក់ជាផ្លូវការ។ បើប្រៀបធៀបជាមួយប្រទេសនៅក្នុងអាស៊ីអាគ្នេយ៍ ប្រទេសកម្ពុជាមានភាគរយទាបបំផុតនៃអ្នកដែលមានគណនី និងអ្នកដែលមានគណនីសន្សំផ្លូវការ ប៉ុន្តែមានភាគរយខ្ពស់បំផុតនៃអ្នកខ្ចីប្រាក់ជាផ្លូវការ (មើលតារាងទី៣)។[17]

តារាង៣៖ ប្រៀបធៀបការចែកចាយនៃចំនួនប្រជាជនដែលមានគណនី គណនីសន្សំជាផ្លូវការ និងគណនីខ្ចីជាផ្លូវការនៅទូទាំងប្រទេសនៅក្នុងបណ្តាប្រទេសអាស៊ីអាគ្នេយ៍

	គណនី (%អាយុ១៥+)	**គណនីសន្សំជាផ្លូវការ (%អាយុ១៥+)**	**ខ្ចីប្រាក់ជាផ្លូវការ (%អាយុ១៥+)**
ប្រទេសកម្ពុជា	២២	៤	២៨
ប្រទេសវៀតណាម	៣១	១៥	១៨
ប្រទេសថៃ	៧៨	៤១	១៥
ប្រទេសម៉ាឡេស៊ី	៨១	៣៤	២០
ប្រទេសសិង្ហបុរី	៩៦	៤៦	១៤

ប្រភព៖ WB 2014 . Financial Inclusion Data / Global Findex.

ទោះបីជាយ៉ាងណាក៏ដោយ នៅក្នុងឆ្នាំ២០១៤ ធនាគារជាតិនៃកម្ពុជា បានចេញពីរបាយការណ៍ដែលបង្ហាញថា ភាគយខ្ពស់ជាងទិន្នន័យហ្វិនដិចសកល។ របាយការណ៍ប្រចាំឆ្នាំរបស់ធនាគារជាតិនៃកម្ពុជា នៅក្នុងឆ្នាំ ២០១៤ បានអះអាងថា ៤២% នៃនីតិជនកម្ពុជាបានទទួលសេវាហិរញ្ញវត្ថុពីធនាគារ និងគ្រឹះស្ថានមីក្រូហិរញ្ញវត្ថុ ដែលក្នុងនោះរួមមានអតិថិជនតម្កល់ប្រាក់ ៣,៣លាននាក់ និងអតិថិជនខ្ចី ២,២លាននាក់ នៅឆ្នាំ២០១៤។[18] នៅឆ្នាំ២០១៥ ធនាគារជាតិនៃកម្ពុជាបានចេញរបាយការណ៍ពីការកើនឡើងដល់ ៥១% នៃនីតិជនកម្ពុជា ដែលបានទទួលសេវាហិរញ្ញវត្ថុពីធនាគារ និងគ្រឹះស្ថានមីក្រូហិរញ្ញវត្ថុ ដែលក្នុងនោះអតិថិជនតម្កល់ប្រាក់មានចំនួន ៤លាននាក់ និងអតិថិជនខ្ចីចំនួន ២,៥លាននាក់។[19] ទោះបីជាយ៉ាងណាក៏ដោយ ធនាគារជាតិនៃកម្ពុជា ពុំបានផ្តល់ទិន្នន័យបំបែកតាមយេនឌ័រទាក់ទងនឹងការទទួលបានសេវាហិរញ្ញវត្ថុឡើយ។

គ្រឹះស្ថានមីក្រូហិរញ្ញវត្ថុ បានដើរតួនាទីយ៉ាងសំខាន់ ក្នុងការផ្តល់សេវាហិរញ្ញវត្ថុសម្រាប់ប្រជាពលរដ្ឋនៅតាមជនបទ។ គ្រឹះស្ថានមីក្រូហិរញ្ញវត្ថុមួយចំនួន (ទាហរណ៍៖ ក្រេឌីត និង AMK) បានបង្កើតផលិតផល និងសេវាកម្មជាច្រើន ដើម្បីគាំទ្រដល់អតិថិជនក្រីក្រនៅតាមជនបទ រួមមានទាំងស្ត្រី។ ឧទាហរណ៍ គ្រឹះស្ថានមីក្រូហិរញ្ញវត្ថុទាំងនោះបានបង្កើតប្រាក់កម្ចីសហគមន៍ ឬកម្ចីជាក្រុមដោយមិនចាំបាច់មានទ្រព្យបញ្ចាំ ប្រាក់កម្ចីអប់រំ ប្រាក់កម្ចីបន្ទាន់។ បើយោងតាមសមាគមន៍មីក្រូហិរញ្ញវត្ថុកម្ពុជា នៅត្រីមាសទី៤ក្នុងឆ្នាំ ២០១៦ មានអតិថិជនខ្ចីចំនួន១.៩២១.៩៥៦នាក់ និងអតិថិជនដាក់ប្រាក់បញ្ញើរ ១.៥៩៦.៨៦៣នាក់ ដែលបានប្រើប្រាស់សេវារបស់គ្រឹះស្ថានមីក្រូហិរញ្ញវត្ថុ។[20] នៅក្នុងប្រទេសកម្ពុជា ចាប់តាំងពីឆ្នាំ២០១៣មក ស្ត្រី គឺជាអ្នកដែលបានប្រើប្រាស់សេវារបស់គ្រឹះស្ថានមីក្រូហិរញ្ញវត្ថុច្រើនជាងគេ។ បើយោងតាមបណ្តាញផ្លាស់ប្តូរព័ត៌មានដែលប្រមូលទិន្នន័យពី ៣៧ គ្រឹះស្ថានមីក្រូហិរញ្ញវត្ថុ និង ៥អង្គការ បានបង្ហាញថា ស្ត្រីមានចំនួន៨០% (ស្ត្រី១.០០៦.៧០០នាក់) នៃអតិថិជនសរុបរបស់គ្រឹះស្ថានមីក្រូហិរញ្ញវត្ថុ នៅក្នុងឆ្នាំ២០១៣។[21]

ក្រៅពីការផ្តល់សេវាសន្សំ និងសេវាឥណទាន គ្រឹះស្ថានមីក្រូហិរញ្ញវត្ថុមួយចំនួនបានដំណើរការមីក្រូធានារ៉ាប់រងផងដែរ ជាឧទាហរណ៍៖ គ្រឹះស្ថានមីក្រូហិរញ្ញវត្ថុចំរើនបានប្រតិបត្តិការមីក្រូធានារ៉ាប់រង ដែលមនុស្សម្នាក់ត្រូវការចំណាយត្រឹមតែ ០.៦៥ដុល្លារ ក្នុងមួយខែ ដើម្បីធានាលើការចំណាយសម្រាកនៅមន្ទីរពេទ្យគ្រោះថ្នាក់រហូតដល់ពិការភាព និងការស្លាប់។[22]

២.៥. លទ្ធភាពរបស់សហគ្រាសខ្នាតតូច និងមធ្យម ដែលជាកម្មសិទ្ធិរបស់ស្ត្រី ក្នុងការទទួលបានសេវាឥណទាន

យោងទៅតាមជំរឿនសេដ្ឋកិច្ចឆ្នាំ២០១១ អាជីវកម្មចំនួន ៥០៥.១៣៤ មានដំណើរការនៅប្រទេសកម្ពុជា ដែលមានបុគ្គលិកចំនួន ១.៦៧៦.២៦៣នាក់ ដែលក្នុងនោះស្ត្រីមានចំនួន ៦១,២ភាគរយ និងបុរសមានតែ ៣៨,៨ភាគរយ ប៉ុណ្ណោះ។ ក្នុងចំណោមអាជីវកម្មចំនួន ៥០៥.១៣៤ អាជីវកម្មដែលជាកម្មសិទ្ធិរបស់ស្ត្រីមានរហូតដល់ទៅ ៦៥,១ភាគរយ ខណៈដែលបុរសមានតែ ៣៤,៩ ភាគរយ ប៉ុណ្ណោះ។[23]

អាជីវកម្មដែលជាកម្មសិទ្ធិរបស់ស្ត្រីនៅក្នុងប្រទេសកម្ពុជាភាគច្រើន ជាអាជីវកម្មខ្នាតតូច (មានតែមនុស្សមួយម្នាក់) ដែលដំណើរការឡើងក្រៅផ្លូវការ ឬក៏មានបំណងត្រឹមតែបង្កើតប្រាក់ចំណូលសម្រាប់គ្រួសារប៉ុណ្ណោះ។ អាជីវកម្មដែលជាកម្មសិទ្ធិរបស់ស្ត្រីទាំងនោះភាគច្រើនផ្តោតលើវិស័យឧស្សាហកម្មមួយចំនួនប៉ុណ្ណោះ ជាពិសេសទាក់ទងនឹង ពាណិជ្ជកម្មលក់ដុំនិងលក់រាយ ការស្នាក់នៅនិងម្ហូបអាហារ ការផលិត និងសេវាកម្មផ្សេងទៀត (មើលតារាងទី៤)។[24]

តារាងទី៤៖ សកម្មភាពអាជីវកម្មបែងចែកតាមយេនឌ័រ

សកម្មភាពអាជីវកម្ម	ចំនួនសហគ្រាស		
	សរុប	ជាកម្មសិទ្ធិរបស់បុរស	ជាកម្មសិទ្ធិរបស់ស្ត្រី
ចំនួនសហគ្រាសសរុប	៥០៥.១៣៤	១៧៦.១២៨	៣២៩.០០៦
	១០០%	៣៤,៩%	៦៥,១%
លក់ដុំនិងរាយ ជួសជុលម៉ូទ័ររថយន្តនិងម៉ូតូ	២៨៩.១៣០	៧៣.៥១៦	២១៥.៦១៤
	៥៧,២%	១៤,៦%	៤២,៧%
ការស្នាក់នៅ និងសេវាកម្មម្ហូបអាហារ	៦៩.៥៦៩	១៤.៦១២	៥៤.៩៥៧
	១៣,៨%	២,៩%	១០,៩%
ការផលិត	៧៥.០៣១	៣៩.៩៨៨	៣៥.០៣
	១៤,៩%	៧,៩%	៦,៩%
សកម្មភាពផ្សេងៗ	៧១.៤០៤	៤៨.០០២	២៣.៤០២
	១៤,១%	៩,៥%	៤.៦%

ប្រភព៖ ក្រសួងផែនការ/វិទ្យាស្ថានជាតិស្ថិតិ ឆ្នាំ២០១១។ ជំរឿនសេដ្ឋកិច្ចកម្ពុជា ភ្នំពេញ កម្ពុជា

ការមិនទទួលបានឥណទាន នៅតែជាបញ្ហាចម្បងសម្រាប់សហគ្រាសខ្នាតតូច និងមធ្យមដែលជាកម្មសិទ្ធិរបស់ស្ត្រី។ ក្នុងចំណោម សហគ្រាសខ្នាតតូច និងមធ្យមនៅប្រទេសកម្ពុជាដែលជាកម្មសិទ្ធិរបស់ស្ត្រី មាន ៨៩ភាគរយ មិនបានប្រើប្រាស់សេវាហិរញ្ញវត្ថុពីគ្រឹះស្ថានហិរញ្ញវត្ថុណាមួយទេ ដោយសារតែពួកគេមិនមានលទ្ធភាពទទួលបានសេវាឥណទានទាំងនោះ។ ក្នុងចំណោម ១១ភាគរយ ដែលបានប្រើប្រាស់សេវាហិរញ្ញវត្ថុ មាន ៨ភាគរយ ទទួលបានសេវាហិរញ្ញវត្ថុមិនគ្រប់គ្រាន់ និង ៣ភាគរយ ទៀតទទួលបានសេវាហិរញ្ញវត្ថុគ្រប់គ្រាន់។ នៅប្រទេសកម្ពុជា ចំនួនសហគ្រាសខ្នាតតូច និងមធ្យមដែលជាកម្មសិទ្ធិរបស់ស្ត្រីដែលអាចទទួលបានសេវាហិរញ្ញវត្ថុ គឺនៅមានកម្រិតទាបបើប្រៀបធៀបនឹងប្រទេសដ៏ទៃទៀតនៅក្នុងតំបន់ ឧទាហរណ៍ ប្រទេសឥណ្ឌូនេស៊ី ហ្វីលីពីន និងប្រទេសវៀតណាម។ ប្រទេសវៀតណាម មានភាគរយសហគ្រាសខ្នាតតូច និងមធ្យមដែលជាកម្មសិទ្ធិរបស់ស្ត្រីក្នុងការទទួលបានសេវាហិរញ្ញវត្ថុគ្រប់គ្រាន់ខ្ពស់ជាងគេ (មើលតារាងទី៥)។[25]

តារាងទី៥៖ លទ្ធភាពទទួលបានសេវាកម្មហិរញ្ញវត្ថុដោយស្ត្រីជាម្ចាស់កម្មសិទ្ធិសហគ្រាសខ្នាតតូច និងមធ្យម ទូទាំងអាស៊ីអាគ្នេយ៍

ប្រទេស	អ្នកមិនប្រើប្រាស់សេវាហិរញ្ញវត្ថុ		អ្នកប្រើប្រាស់សេវាហិរញ្ញវត្ថុ	
	មិនត្រូវការសេវាឥណទាន	មិនអាចទទួលសេវា	ទទួលសេវាមិនគ្រប់គ្រាន់	ទទួលសេវាគ្រប់គ្រាន់
កម្ពុជា	៤៨%	៤១%	៨%	៣%
ឥណ្ឌូនេស៊ី	៣១%	៤២%	១៩%	៨%
ហ្វីលីពីន	៣៩%	២៤%	២២%	១៦%
វៀតណាម	២៥%	២៩%	២៦%	២១%

ប្រភព៖ WOMEN'S WORLD BANKING(2015). Access to finance of women-owned SMEs in Southeast Asia: an assessment of five countries.

៣. ឧបសគ្គរាំងបរិយាប័ន្នហិរញ្ញវត្ថុរបស់ស្ត្រី

ឧបសគ្គរាំងបរិយាប័ន្នហិរញ្ញវត្ថុរបស់ស្ត្រីអាចត្រូវបានពិភាក្សាទាក់ទងនឹងចំណុចទាំងបីដូចខាងក្រោម៖ (១)លទ្ធភាពប្រើប្រាស់ និងលទ្ធភាពទទួលបានសេវាកម្មហិរញ្ញវត្ថុ (២) ការសម្រេចចិត្តផ្នែកហិរញ្ញវត្ថុនៅក្នុងគ្រួសារ និង (៣) ការទូទាត់សង។

៣.១. លទ្ធភាពប្រើប្រាស់ និងលទ្ធភាពទទួលបានសេវាកម្មហិរញ្ញវត្ថុ

ឧបសគ្គរាំងលទ្ធភាពប្រើប្រាស់ និងលទ្ធភាពទទួលបានសេវាហិរញ្ញវត្ថុអាចពាក់ព័ន្ធនឹងការផ្គត់ផ្គង់ និងតម្រូវការ។ ទោះបីជាទិន្នន័យបង្ហាញថា ៨០ភាគរយ នៃអ្នកដែលប្រើប្រាស់សេវារបស់គ្រឹះស្ថានមីក្រូហិរញ្ញវត្ថុ គឺជាស្ត្រីក៏ដោយ លទ្ធភាពទទួលបានសេវាហិរញ្ញវត្ថុរបស់សហគ្រាសខ្នាតតូច និងមធ្យមដែលជាកម្មសិទ្ធិរបស់ស្ត្រីនៅមានកម្រិតនៅឡើយ។ គេបានរកឃើញថាសហគ្រាសខ្នាតតូច និងមធ្យមជាច្រើនដែលជាកម្មសិទ្ធិរបស់ស្ត្រី មិនមានលទ្ធភាពទទួលបានសេវាហិរញ្ញវត្ថុ ឬទទួលបានមិនគ្រប់គ្រាន់ដើម្បីបំពេញតាមសេចក្តីត្រូវការរបស់ខ្លួនឡើយ ដោយសារមូលហេតុ ៦យ៉ាងដូចខាងក្រោម៖[26]

- កង្វះខាតឯកសារដែលតម្រូវដោយធនាគារ ឬគ្រឹះស្ថានមីក្រូហិរញ្ញវត្ថុ (ឧ. របាយការណ៍ហិរញ្ញវត្ថុកំណត់ត្រារបស់ធនាគារ) ដើម្បីបង្ហាញពីសមត្ថភាពអាជីវកម្មរបស់ខ្លួនក្នុងការទូទាត់សង។
- កង្វះទ្រព្យបញ្ចាំដូចជា ដីធ្លី អាគារ ឬប្រាក់បញ្ញើរមានជាឈ្មោះរបស់អតិថិជនខ្ចី។
- ការចំណាយខ្ពស់ក្នុងការស្វែងរកស្ថាប័នហិរញ្ញវត្ថុដែលល្អ ដោយសារការខាតបង់ពេលវេលា និងបាត់បង់ប្រាក់ចំណូលដោយសារតែការអវត្តមានពីអាជីវកម្មរបស់ខ្លួន។
- តម្រូវការឯកសារខ្ពស់។
- កង្វះខាតបណ្តាញសម្រាប់ប្រមូលព័ត៌មានទាក់ទងនឹងជម្រើសសេវាកម្មហិរញ្ញវត្ថុ ឬទទួលការគាំទ្រពីសហគ្រាសខ្នាតតូច និងមធ្យមជាច្រើន ដែលជាកម្មសិទ្ធិរបស់ស្ត្រីផ្សេងទៀត។
- អត្រាការប្រាក់ខ្ពស់របស់គ្រឹះស្ថានមីក្រូហិរញ្ញវត្ថុ បើទោះបីជាអត្រានេះបានធ្លាក់ចុះពី ៥ភាគរយមកត្រឹម ២.៥ភាគរយ ក៏ដោយ។

៣.២. ការសម្រេចចិត្តផ្នែកហិរញ្ញវត្ថុនៅក្នុងគ្រួសារ

ទោះជាស្ត្រី គឺជាអ្នកដែលប្រើប្រាស់សេវារបស់គ្រឹះស្ថានមីក្រូហិរញ្ញវត្ថុភាគច្រើនក្តី ប៉ុន្តែបើគិតពីបទដ្ឋានយេនឌ័រនៅប្រទេសកម្ពុជាវិញ វាមិនមែនមានន័យថាស្ត្រីជាអ្នកមានអំណាចក្នុងការធ្វើសេចក្តីសម្រេចចិត្តក្នុងការគ្រប់គ្រងថវិកាដែលខ្ចីដោយប្រើប្រាស់ឈ្មោះរបស់ខ្លួននោះ។ ទោះបីជាទូទៅ គេតែងនិយាយថាបុរសជាអ្នករកចំណូល ចំណែកឯស្ត្រីជាអ្នកគ្រប់គ្រងហិរញ្ញវត្ថុនៅក្នុងផ្ទះក៏ដោយ ធាតុពិត អំណាចក្នុងការធ្វើសេចក្តីសម្រេចចិត្តរបស់ស្ត្រីជាទូទៅនៅមានកម្រិត។[27] ការសិក្សាមួយចំនួនបានរកឃើញថាអំណាចក្នុងការធ្វើសេចក្តីសម្រេចចិត្តរបស់ស្ត្រីក្នុងការគ្រប់គ្រងថវិកា មានកម្រិតត្រឹមការទិញម្ហូប និងសំលៀកបំពាក់ប្រចាំថ្ងៃតែប៉ុណ្ណោះ ប៉ុន្តែមិនអាចសម្រេចចិត្តទៅលើការចំណាយធំៗទេ។[28] ទោះបីជានៅ

ក្នុងគ្រួសារខ្លះ បុរសស្វែងរកការពិគ្រោះយោបល់ជាមួយស្ត្រីក៏ដោយ ក៏បុរសនៅតែជាអ្នកផ្តើមគំនិត និងជាអ្នកធ្វើសេចក្តីសម្រេចចិត្តចុងក្រោយដែរ។[29]

៣.៣. *ការទូទាត់សង*

លទ្ធភាពអាចប្រើប្រាស់សេវាកម្មហិរញ្ញវត្ថុ ជាកត្តាមួយដែលជួយជម្រុញឲ្យមានបរិយាប័ន្នហិរញ្ញវត្ថុ ប៉ុន្តែការទូទាត់សង ក៏ជាកត្តាមួយផ្សេងទៀតដែលត្រូវពិចារណាប្រសិនបើយើងនិយាយពីបរិយាប័ន្នហិរញ្ញវត្ថុរបស់ស្ត្រី ដើម្បីសម្រេចបានគោលដៅអភិវឌ្ឍន៍ប្រកបដោយចេរភាព។ ទោះបីជានៅកម្ពុជា អត្រាទូទាត់សងមានកម្រិតខ្ពស់ ពោលគឺ ៩៩ភាគរយ ក៏ដោយ គេរកឃើញថាអតិថិជនខ្ចីប្រាក់ជាច្រើន ជាទូទៅប្រឈមមុខទៅនឹងការលំបាកដ៏ខ្លាំងក្នុងការសងបំណុលឲ្យទាន់ពេលវេលា។ ទាក់ទងនឹងការទូទាត់សងបំណុល ស្ត្រីមានភាពងាយរងគ្រោះជាងបុរស។ ឧទាហរណ៍ Liv (2013) បានរកឃើញថា ២៤ភាគរយនៃអតិថិជនខ្ចីដែលមិនមានសមត្ថភាពទូទាត់សង ជាស្ត្រី ចំណែកឯបុរសមានតែ ៦ភាគរយ ប៉ុណ្ណោះ។[30]

ជាទូទៅវិធីសាស្ត្ររបស់អតិថិជនខ្ចីប្រាក់ដើម្បីដោះស្រាយការទូទាត់រួមមាន កាត់បន្ថយបរិមាណ និងគុណភាពអាហារ បញ្ជូនសមាជិកគ្រួសារឲ្យទៅធ្វើការនៅខាងក្រៅ ប្រើប្រាស់លុយសន្សំដើម្បីទូទាត់សង ខ្ចីប្រាក់កម្ចីបន្ថែម ធ្វើការបន្ថែមម៉ោង ពន្យាពេលការចំណាយលើសុខភាព លក់ ឬបញ្ចាំទ្រព្យ ឬបញ្ឈប់ការសិក្សារបស់កូន។ Liv (2013) បានចាត់ទុកថា ករណីការលះបង់ ឬការតស៊ូរបស់អតិថិជនខ្ចីប្រាក់ក្នុងការសងបំណុល ថាជាការជំពាក់ហួសសមត្ថភាព ដែលបណ្តាលមកពី មួយផ្នែក ពួកគេទទួលពហុកម្ចី ឬមួយផ្នែកទៀតដោយសារចំណេះដឹងខាងហិរញ្ញវត្ថុរបស់ពួកគេនៅមានកម្រិតនៅឡើយ។[31] ទិន្នន័យមកពី (CBC) បានបង្ហាញថា នៅត្រឹមខែឧសភា ឆ្នាំ២០១២ មានអតិថិជនខ្ចីចំនួន ១.២២៤.៣៦១នាក់ ដែលប្រើប្រាស់សេវាកម្មរបស់ស្ថាប័នផ្តល់កម្ចីផ្លូវការ។ ក្នុងចំណោមអតិថិជនខ្ចីទាំងនោះ ២១ភាគរយ ត្រូវបានគេរាយការណ៍ថាបានទទួលពហុកម្ចី ។[32] ទាក់ទងនឹងចំណេះដឹងខាងហិរញ្ញវត្ថុវិញ Live (2013) បានរកឃើញថា អតិថិជនខ្ចីប្រាក់ជាច្រើន មិនមានចំណេះដឹងគ្រប់គ្រាន់ដើម្បីគ្រប់គ្រងថវិកា ឬពិចារណារឿងចំណេញ ឬខាតទាក់ទងនឹងកម្ចីទេ។

៤. គោលនយោបាយ និងយុទ្ធសាស្ត្ររបស់រដ្ឋាភិបាលក្នុងការលើកកម្ពស់បរិយាប័ន្នហិរញ្ញវត្ថុរបស់ស្ត្រី

កម្ពុជាបានរៀបចំគោលនយោបាយ និងយុទ្ធសាស្ត្រជាច្រើន ដើម្បីលើកកម្ពស់បរិយាប័ន្នហិរញ្ញវត្ថុ។ ចាប់តាំងពីការប្រកាសឲ្យប្រើប្រាស់ច្បាប់ស្តីពី ធនាគារ និងស្ថាប័នហិរញ្ញវត្ថុ នៅចុងឆ្នាំ១៩៩៩ កម្ពុជាបានដាក់ចេញនូវក្របខ័ណ្ឌច្បាប់ និងគោលនយោបាយ ដើម្បីគ្រប់គ្រងកំណើននៃគ្រឹះស្ថានមីក្រូហិរញ្ញវត្ថុនៅកម្ពុជា។ កម្ពុជាជាប្រទេសមួយក្នុងចំណោមបណ្តាប្រទេសនានាដែលធ្វើនិយ័តកម្មគ្រឹះស្ថានមីក្រូហិរញ្ញវត្ថុ។

- រហូតមកដល់ពេលបច្ចុប្បន្ននេះ ក្របខ័ណ្ឌច្បាប់ និងគោលនយោបាយសំខាន់ៗដែលត្រូវបានដាក់ចេញ រួមមាន ការចុះបញ្ជី និងការផ្តល់សិទ្ធិធ្វើអាជីវកម្មដល់គ្រឹះស្ថានមីក្រូហិរញ្ញវត្ថុ ការគណនាអត្រាការប្រាក់ កាតព្វកិច្ចទុនបម្រុង កាតព្វកិច្ចរបាយការណ៍ សមាមាត្រសាច់ប្រាក់ទំនេររបស់គ្រឹះស្ថានមីក្រូហិរញ្ញវត្ថុដែលទទួលបានសិទ្ធធ្វើអាជីវកម្ម ការបែងចែកប្រាក់កម្ចី និងការរៀបចំបញ្ញត្តិ និងការអនុវត្តតារាងគណនី។
- ប្រទេសកម្ពុជាក៏បានបង្កើតក្រេឌីតប្យូរ៉ូកម្ពុជានៅ ខែមិនា ឆ្នាំ២០១៣ ដើម្បីកាត់បន្ថយហានិភ័យឥណទានក្នុងការផ្តល់កម្ចី និងទុនដល់អាជីកម្ម និងអតិថិជនធម្មតា។
- កម្ពុជាបានដាក់ចេញនូវបច្ចេកវិទ្យាដើម្បីកែលម្អ ប្រសិទ្ធភាព និងការបន្ថយចំណាយក្នុងការទូទាត់សង ដោយប្រើប្រាស់ប្រព័ន្ធទូទាត់រហ័សនិងមានសុវត្ថិភាព នៅខែកក្កដា ឆ្នាំ២០១៥ ដើម្បីលើកកម្ពស់ ការប្រើប្រាស់ប្រាក់រៀល សម្រាប់ការផ្ទេរលុយរវាងគណនីពីធនាគារផ្សេងៗគ្នា។[33]
- ធនាគារជាតិនៃកម្ពុជា ជាមួយនឹងដៃគូរ Good Return Australia នៅឆ្នាំ២០១៦ បានធ្វើយុទ្ធនាការលើកម្ពស់ការយល់ដឹងអំពីហិរញ្ញវត្ថុរបស់អតិថិជន"ចូរពិភាក្សាអំពីថវិកា" ជាយុទ្ធនាការដើម្បីលើកកម្ពស់ការយល់ដឹងអំពីហិរញ្ញវត្ថុក្នុងចំណោមយុវជនខ្មែរ ។ នៅខែកុម្ភៈ ឆ្នាំ២០១៧ ធនាគារជាតិនៃកម្ពុជា ជាមួយដៃគូរ បានបោះពុម្ភសៀវភៅបែបកំប្លែងដែលមានចំណងជើង "ចូរពិភាក្សាអំពីថវិកា" ដើម្បីលើកកម្ពស់ការយល់ដឹងអំពីហិរញ្ញវត្ថុរបស់កុមារអាយុ ពី ៨ ទៅ ១២ ឆ្នាំ។[34]
- នៅខែកុម្ភៈ ឆ្នាំ២០១៧ នាយករដ្ឋមន្ត្រីបានដាក់ចេញនូវសេចក្តីណែនាំមួយដែលតម្រូវឲ្យធនាគារឯកជន និងគ្រឹះស្ថានមីក្រូហិរញ្ញវត្ថុ ប្រកាសថាស្ថាប័នខ្លួន ជារបស់ឯកជន និងតម្រូវឲ្យធនាគារមួយចំនួនផ្លាស់ប្តូរស្លាកសញ្ញា ដែលទាំងនេះត្រូវបានអនុវត្តដោយប្រកាសរបស់ធនាគារជាតិនៃកម្ពុជា លេខ ប១៣០១៧០៨៦ ដែលបានដាក់ចេញនៅ ខែកុម្ភៈ ដដែលនោះ។[35]

- នៅខែ មីនា ឆ្នាំ២០១៧ ធនាគារជាតិនៃកម្ពុជាបានកំណត់ពិដានអត្រាការប្រាក់របស់គ្រឹះស្ថានមីក្រូហិរញ្ញវត្ថុត្រឹម ១៨ភាគរយ ក្នុងមួយឆ្នាំ។[36]

គេបានរកឃើញថា គោលនយោបាយស្តីពីបរិយាប័ន្នហិរញ្ញវត្ថុពុំបានផ្តោតការយកចិត្តទុកដាក់គ្រប់គ្រាន់ទៅលើស្ត្រីទេ។ [37]

៥. សន្និដ្ឋាន

ការសិក្សានេះរកឃើញថាទិន្នន័យ និងព័ត៌មានបំបែកតាមយេនឌ័រ សម្រាប់វាយតម្លៃទៅលើស្ថានភាពបរិយាប័ន្នហិរញ្ញវត្ថុរបស់ស្ត្រីនៅមានកម្រិតនៅឡើយនៅប្រទេសកម្ពុជា។ ផ្អែកតាមទិន្នន័យដែលមានស្រាប់ ការសិក្សារកឃើញថាកម្ពុជាសម្រេចបានលទ្ធផលជាវិជ្ជមានមួយចំនួនទាក់ទងនឹងបរិយាប័ន្នហិរញ្ញវត្ថុរបស់ស្ត្រី ក្នុងនោះទាក់ទងនឹងវឌ្ឍនភាពរបស់ធនាគារ និងគ្រឹះស្ថានមីក្រូហិរញ្ញវត្ថុដោយរួមទាំងភ្នាក់ងារផ្ទេរប្រាក់។ ច្បាស់ណាស់ ដោយសារវឌ្ឍនភាពរបស់ធនាគារ និងគ្រឹះស្ថានមីក្រូហិរញ្ញវត្ថុនេះហើយ ទើបកម្ពុជាអាចជម្រុញឲ្យមានអត្រាភាគរយខ្ពស់នៃស្ត្រីក្នុងការទទួលបានគណនី ឥណទាន និងការសន្សំ។ មីក្រូហិរញ្ញវត្ថុនៅកម្ពុជាបានដើរតួនាទីយ៉ាងសំខាន់ក្នុងការផ្តល់ឥណទានទៅប្រជាជនក្រីក្រនៅតាមជនបទ ដោយរួមទាំងស្ត្រី តាមរយៈការផ្តល់កម្ចីក្រុម និងកម្ចីតូចមិនទាមទារទ្រព្យបញ្ចាំ កម្ចីអប់រំ កម្ចីបន្ទាន់ និងការផ្តល់មីក្រូធានារ៉ាប់រង ដោយរួមទាំងការធ្វើការងារផ្ទាល់ជាមួយប្រជាជន។ គ្រឹះស្ថានមីក្រូហិរញ្ញវត្ថុមានលទ្ធភាពបញ្ជ្រៀតចូលទីជនបទក្នុងការផ្តល់សេវាទៅដល់ស្ត្រីងាយរងគ្រោះ។ រដ្ឋាភិបាលកម្ពុជាក៏បានចេញក្របខ័ណ្ឌច្បាប់ និងគោលនយោបាយដើម្បីជួយជម្រុញ និងលើកកម្ពស់ឲ្យប្រជាជនទទួលបានហិរញ្ញវត្ថុគ្រប់ៗគ្នាផងដែរ។

ទោះជាយ៉ាងណាក៏ដោយ កម្ពុជានៅតែស្ថិតនៅពីក្រោយប្រទេសផ្សេងៗនៅអាស៊ីអាគ្នេយ៍ទាក់ទងការផ្តល់ហិរញ្ញវត្ថុដល់សហគ្រាសដែលស្ត្រីជាម្ចាស់កម្មសិទ្ធិ។ កម្ពុជាក៏ប្រឈមផងដែរទាក់ទងលទ្ធភាពក្នុងការទូទាត់បំណុលពីសំណាក់ប្រជាជនដែលខ្ចីបុល ហើយស្ត្រីក៏ឋិតនៅក្នុងចំណោមនោះផងដែរ។ ច្បាស់ណាស់ថាកម្ពុជាមានអត្រាភាគរយច្រើននៃស្ត្រីដែលទទួលកម្ចីក្រោមឈ្មោះរបស់ខ្លួន ប៉ុន្តែវាមិនទាន់ច្បាស់ថាស្ត្រីទាំងនោះទទួលបានការសម្រេចចិត្តពេញលេញក្នុងការគ្រប់គ្រងកម្ចីនោះទេ។ មានចំនុចមួយចំនួនដែលត្រូវការឲ្យមានការដោះស្រាយដើម្បីជម្រុញឲ្យសម្រេចបានបរិយាប័ន្នហិរញ្ញវត្ថុរបស់ស្ត្រី ដូចជា៖

- ទីមួយ កម្ពុជាត្រូវកំណត់សូចនាករឲ្យបានច្បាស់ក្នុងការវាយតម្លៃស្ថានភាពបរិយាប័ន្នហិរញ្ញវត្ថុរបស់ស្ត្រី និងត្រូវរៀបចំឲ្យមានប្រព័ន្ធព័ត៌មាន និងទិន្នន័យបែងចែកតាមយេនឌ័រដើម្បីតាមដានស្ថានភាពស្ត្រី។

- គួរធ្វើការត្រួតពិនិត្យនីតិវិធីដែលកំណត់ដោយធនាគារ និងគ្រឹះស្ថានមីក្រូហិរញ្ញវត្ថុនៅក្នុងការផ្តល់ប្រាក់កម្ចីទៅឲ្យសហគ្រាសធនតូច និងមធ្យម ជាពិសេសសហគ្រាសដែលស្ត្រីជាម្ចាស់កម្មសិទ្ធិ។
- ធនាគារជាតិនៃកម្ពុជា អាចជួយតាមដានការជ្រៀតចូលទីផ្សារ របស់គ្រឹះស្ថានមីក្រូហិរញ្ញវត្ថុទាក់ទងការផ្តល់ពហុកំចីដល់ក្រុមងាយរងគ្រោះ ជាពិសេសស្ត្រី។
- ធនាគារជាតិនៃកម្ពុជា និងគ្រឹះស្ថានមីក្រូហិរញ្ញវត្ថុគួរបន្តធ្វើការងារលើកកម្ពស់ចំណេះដឹងផ្នែកហិរញ្ញវត្ថុដល់ស្ត្រី ជាពិសេសត្រូវធ្វើការសង្កត់ធ្ងន់ទៅលើហានិភ័យ និងគុណប្រយោជន៍ក្នុងការទទួលប្រាក់កម្ចី។

ឯកសារយោង

[1] RANGARAJAN, C. 2008. Report of the committee on financial inclusion.
[2] GIZ December 2012. Promoting women's financial inclusion: a toolkit. Germany: GIZ.
[3] BIN-HUMAM, Y. 2017. *5 Challenges for Women's Financial Inclusion* [Online]. CGAP. Available: http://www.cgap.org/blog/5-challenges-women%E2%80%99s-financial-inclusion [Accessed 17 March 2017].
[4] បញ្ហាចំនួនប្រាំរួមមាន៖ ការលុបបំបាត់ភាពក្រីក្រ សន្តិសុខស្បៀង សុខភាពនិងសុខុមាលភាព ការអប់រំ និង សមភាពយេនឌ័រ។
[5] KLAPPER, L., EL-ZOGHBI, M. & HESS, J. 2016. Achieving the Sustainable Development Goals the Role of Financial Inclusion. *Washington, DC: CGAP*.
[6] Ibid.
[7] NBC 2007. Microfinance of Cambodia.
[8] WOMEN'SWORLDBANKING August 2015. Access to finance of women-owned SMEs in Southeast Asia: an assessment of five countries.
[9] 2015. Commune Data Base Cambodia.
[10] Ibid.
[11] NIS/MOP 2012. Cambodia Socio-Economic Survey. Phnom Penh, Cambodia.
[12] Ibid.
[13] NIS/MOP 2013. Cambodia inter-censal population survey. Phnom Penh, Cambodia.
[14] NBC 2016. Annual Report 2016. Phnom Penh, Cambodia.
[15] Ibid.
[16] PHNOMPENHPOST 8 November 2016. A tighter race to deliver money. Phnom Penh, Cambodia.
[17] WB 2014. *Financial Inclusion Data/Global Findex*.
[18] NBC 2014. Annual Report 2014. Phnom Penh, Cambodia.
[19] NBC 2015. Annual Report 2015. Phnom Penh, Cambodia.
[20] CMA. 2017. *Latest Data for Cambodian Microfinance* [Online].
[21] ASIAN DEVELOPMENT BANK 2015. *Promoting Women's Economic Empowerment in Cambodia*, O Books Sun & Moon.
[22] CHAMROEUN MICROFINANCE LIMITED. *Micro Insurance* [Online]. Available: http://www.chamroeun.com/page/micro-insurance.
[23] NIS/MOP 2011. Cambodia Economic Census. Phnom Penh, Cambodia.
[24] Ibid.
[25] ASIAN DEVELOPMENT BANK 2015. *Promoting Women's Economic Empowerment in Cambodia*, O Books Sun & Moon.
[26] Ibid.
[27] GADC 2010. Deoum Troung Pram Hath in Modern Cambodia: A Qualitative Exploration of Gender Norms, Masculinity and Domestic Violence Cambodia.
[28] BRICKELL, K. 2007. *Gender relations in the Khmer 'home': Post-conflict perspectives.* Degree of Doctor of Philosophy, University of London.
[29] Ibid.
[30] LIV, D. March 2013. Study on the Drivers of Over-Indebtedness of Microfinance Borrowers in Cambodia: An In-depth Investigation of Saturated Areas.
[31] Ibid.
[32] Ibid.
[33]NBC 2016. Annual Report 2016. Phnom Penh, Cambodia.
[34] NBC 2017. Press release on Let's Talk Money!
[35] NBC February 2017. Prakas on declaring Banks and MFIs as private institutions.
[36] NBC March 2017. Prakas on setting interest rate ceiling of microfinance.
[37] រហូតមកដល់ពេលបច្ចុប្បន្ននេះពុំមានគោលនយោបាយស្តីពីបរិយាប័ន្នហិរញ្ញវត្ថុដែលមានគោលដៅច្បាស់លាស់ក្នុងការដោះស្រាយលទ្ធភាពទទួលបានសេវាហិរញ្ញវត្ថុរបស់ស្ត្រីទេ។